ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ
ҚАРОРИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАБИНЕТА МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

„14“ июнь 2012 й. г. № 173 Тошкент ш. – г. Ташкент

Спорт турлари бўйича терма жамоалар тўғрисидаги Низомни ҳамда Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасини шакллантириш тартиби тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Республикаси спортчиларининг 2012 йил Лондон шаҳри (Буюк Британия)да бўлиб ўтадиган XXX ёзги Олимпиада ва XIV Паралимпиада ўйинларида иштирок этишга тайёргарлиги тўғрисида" 2009 йил 5 январдаги ПҚ-1029-сон қарорини бажариш юзасидан, спорт турлари бўйича терма жамоаларни ташкил этиш ва спорт тадбирларини ўтказиш режасини шакллантириш тартибини янада такомиллаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагилар:

Спорт турлари бўйича терма жамоалар тўғрисидаги Низом 1-иловага мувофиқ;

Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасини шакллантириш тартиби тўғрисидаги Низом 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Н.Арипов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири **Ш.Мирзиёев**

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Умумий бўлим № 1

М9 302

Вазирлар Маҳкамасининг
2012 йил 14 июндаги
173-сон қарорига
1-илова

Спорт турлари бўйича терма жамоалар тўғрисида
НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ спорт турлари бўйича терма жамоаларни шакллантириш ва улар фаолиятининг асосий тамойилларини белгилайди.

2. Ушбу Низом ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалга оширувчи жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари учун мажбурий ҳисобланади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги тушунчалар қўлланилади:

жисмоний тарбия ва спорт ташкилоти – ташкилий ва ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, фаолиятнинг асосий тури сифатида жисмоний тарбия ва спорт соҳасида фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс;

спорт мусобақаси - мусобақа ташкилотчиси томонидан тасдиқланган низом (регламент) бўйича ўтказиладиган мусобақанинг энг яхши қатнашчисини аниқлаш мақсадида спортнинг ҳар хил турлари (спорт турлари) бўйича спортчилар ёки спортчилар жамоалари ўртасидаги мусобақа;

спорт тадбирлари – спорт мусобақалари, ўқув-тренировка йиғинлари, спорт курслари, семинарлари, конференциялари ва спорт мусобақаларига тайёрланиш бўйича спортчилар иштирокидаги бошқа тадбирларни ўз ичига оладиган тадбирлар;

оммавий жисмоний тарбия тадбирлари – аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб ва ташвиқ қилишга йўналтирилган тадбирлар;

спорт тури - спорт мусобақаларини ўтказиш ҳамда уларда қатнашиш талаблари, тартиби ва шартлари белгиланадиган ўз Қоидаларига эга бўлган, кишини спорт мусобақаларига ўзига хос тарзда тайёрлаш билан характерланадиган жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги фаолият тури;

ўқув-тренировка йиғинлари – спорт йўналишига, педагогик ва тарбиявий характерга эга бўлган, спортчиларни спорт мусобақаларида ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларида қатнашишга тайёрлаш, шунингдек тадбирлардан кейин ҳолатини тиклаш мақсадида спортчиларнинг спорт маҳоратини оширишга оид уюштирилган тадбирлар;

спортчи - спортнинг танланган тури билан мунтазам шуғулланадиган, ўз спорт маҳоратини доимий равишда ошириб борадиган ва спортнинг танланган тури бўйича спорт мусобақаларида ҳамда ўқув-спорт тренирока йиғинларида мунтазам қатнашадиган жисмоний шахс;

тренер - тегишли ўрта махсус ёки олий таълим маълумотига эга бўлган, ўқув-тренировка ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларини ўтказувчи, шунингдек спорт натижаларига эришиш учун мусобақа фаолиятига раҳбарлик қилувчи жисмоний шахс;

спорт турлари бўйича терма жамоалар - спортчилар, тренерлар, олимлар, тиббиёт мутахассислари ва бошқа мутахассислардан иборат бўлган, спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларига ҳамда уларда қатнашишга тайёрланиш мақсадида ташкил этиладиган турли ташкилотлар жамоалари;

спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг тренерлар кенгаши - спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг бош (катта) тренерлари ва тренерларидан, бошқа етакчи ва нуфузли тренерлардан, спорт турлари бўйича врачлар, комплекс илмий гуруҳлар раҳбарларидан ҳамда спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг бошқа мутахассисларидан иборат бўлган, спорт турлари бўйича республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар)да ёки улар бўлмаганда - республика олий спорт маҳорати мактабларида ташкил этиладиган, спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг спорт, педагогик ва тарбиявий фаолиятини тартибга солувчи жамоа.

II. Спорт турлари бўйича терма жамоаларни шакллантиришнинг мақсади, вазифалари ва тартиби

4. Қуйидагилар спорт турлари бўйича терма жамоаларни ва спорт турлари бўйича уларнинг захирасини шакллантиришнинг асосий мақсадлари ва вазифалари ҳисобланади:

Ўзбекистон Республикаси нуфузини мустаҳкамлаш учун республика ва халқаро спорт ареналарида юқори ўринларни эгаллаш;

спорт турлари бўйича спорт мусобақалари якунларига кўра юқори спорт натижаларига эришган спортчилар, тренерлар ва бошқа мутахассислардан терма жамоаларни ва уларнинг захирасини шакллантириш;

юқори малакали спортчиларни тайёрлаш ҳамда спорт турлари бўйича ҳудудий ва республика спорт мусобақаларида муваффақиятли қатнашишга, Олимпиада ва Осиё ўйинларида, Жаҳон ва Осиё чемпионатларида, кубокларида, шунингдек бошқа халқаро спорт мусобақаларида мамлакатимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишга қодир бўлган терма жамоаларни ҳамда уларнинг захирасини шакллантириш;

спортчиларни тайёрлашнинг илғор методларини ўқув-тренировка жараёнига жорий этиш;

спортчиларнинг жисмоний, техник-тактик, психологик тайёрлигини такомиллаштириш, уларнинг спорт маҳоратини ошириш;

жисмоний тарбия-спорт ҳаракатини ва соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш.

5. Спорт турлари бўйича спортчиларнинг барча ёш тоифалари ва жинсий мансублиги бўйича миллий терма жамоалар республикада спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг олий мақомига эгадирлар.

6. Спорт турлари бўйича спортчиларнинг барча ёш тоифалари ва жинсий мансублиги бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри терма жамоалари ҳудудий терма жамоаларнинг олий мақомига эгадирлар.

7. Спорт турлари бўйича терма жамоаларни ва уларнинг захирасини шакллантиришга фақат Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан белгиланган тартибда спорт турлари реестрига киритилган спорт турлари бўйича йўл қўйилади.

8. Спорт турлари бўйича терма жамоалар:

спорт турлари бўйича спортчиларнинг барча ёш тоифалари ва жинсий мансублиги бўйича Миллий терма жамоалар – Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан, спорт турлари бўйича тегишли республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар)нинг ҳамда Республика олий спорт маҳорати мактабининг (улар мавжуд бўлса) келишилган тақдимномаси бўйича;

спорт турлари бўйича спортчиларнинг барча ёш тоифалари ва жинсий мансублиги бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри терма жамоалари - тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маданият ва спорт ишлари бошқармалари томонидан, спорт турлари бўйича тегишли ҳудудий федерациялар (уюшмалар, марказлар ва бошқалар)нинг (улар мавжуд бўлса) тақдимномаси бўйича;

спорт турлари бўйича жисмоний тарбия-спорт ташкилотларининг терма жамоалари - тегишли жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари маъмурияти томонидан шакллантирилади ва тасдиқланади.

Спорт турлари бўйича Миллий терма жамоалар ҳамда спортнинг техник ва амалий турлари бўйича уларнинг захиралари Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи "Ватанапарвар" ташкилоти Марказий кенгаши томонидан тасдиқланади, ҳудудий терма жамоалар Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи "Ватанапарвар" ташкилоти Марказий кенгашининг ҳудудий бўлинмалари томонидан тасдиқланади.

9. Спорт турлари бўйича терма жамоалар (асосий таркиб ва захира (стажёрлар)) таркибига қуйидагилар киради:

спортчилар;

тренерлар (бош тренерлар, катта тренерлар, тренерлар);

хизмат кўрсатувчи ходимлар - врачлар, массажистлар, психологлар, операторлар, техниклар, механиклар, хореографлар, аккомпаниаторлар, қутқарувчилар ва спортчиларни тайёрлаш учун зарур бўлган бошқа мутахассислар;

маъмурий ходимлар - раҳбарлар, менежерлар, спорт (техника) директорлари, администраторлар.

10. Спорт турлари бўйича терма жамоалар таркиблари катталар, ёшлар (болалар), ўсмирлар ёш тоифаларидаги спортчилардан, шунингдек спорт ветеранларидан иборат бўлади. Ёш цензи спорт турлари хусусиятларига мувофиқ, спорт турлари бўйича тегишли республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) томонидан, халқаро спорт ташкилотларининг тасдиқланган норма ва қоидаларига мувофиқ белгиланади.

11. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг аъзолари Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг, ички ишлар органларининг ҳарбий хизматчилари ҳамда ўз командирлари қарорига мувофиқ спорт турлари бўйича терма жамоаларга командировкага юборилган бошқа спортчилар муддати тугагунга қадар ҳақиқий ҳарбий хизматда қолишда давом этадилар.

12. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг таркиблари ўтган спорт мавсумида расмий республика ёки халқаро спорт мусобақаларидаги иштироки якунларига кўра, спорт турлари бўйича тегишли республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар)нинг ҳамда Республика олий спорт маҳорати мактабининг (улар мавжуд бўлса) ҳузурида ташкил этилган тренерлар кенгашларида уларни муҳокама қилган ҳолда шакллантирилади.

13. Спортчиларни спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибига киритиш учун мезонлар Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

14. Спорт турлари бўйича миллий терма жамоалар тренерлари республика олий спорт маҳорати мактаблари (улар мавжуд бўлса) ҳамда спорт турлари бўйича республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) томонидан, Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги билан келишган ҳолда белгиланади.

Спорт турлари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар терма жамоаларининг тренерлари тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маданият ва спорт ишлари бошқармалари томонидан, спорт турлари бўйича тегишли ҳудудий федарациялар (уюшмалар, марказлар ва бошқалар)нинг (улар мавжуд бўлса) ва/ёки жисмоний тарбия-спорт ташкилотларининг тақдимномасига кўра тайинланади.

Жисмоний тарбия ва спорт ташкилотларининг спорт турлари бўйича терма жамоалари тренерлари тегишли жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари маъмурияти томонидан тайинланади.

Спортнинг техник ва амалий турлари бўйича миллий терма жамоалар тренерлари Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи “Ватанапарвар” ташкилоти Марказий кенгаши томонидан тайинланади, спортнинг техник ва амалий турлари бўйича ҳудудий терма жамоалар тренерлари Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи “Ватанапарвар” ташкилоти Марказий кенгашининг ҳудудий бўлинмалари томонидан тайинланади.

15. Спорт турлари бўйича терма жамоалар тренерлари учун малака талаблари Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан белгиланади.

16. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг маъмурий ва хизмат кўрсатувчи ходимларини тайинлаш, шунингдек уларни эгаллаб турган лавозимларидан озод қилиш спорт турлари бўйича тегишли республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) томонидан амалга оширилади.

17. Ёш тоифалари, жинсий мансублиги бўйича асосий таркибдан ва захирадан (стжёрлардан) шакллантириладиган спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари – спортчилар, тренерлар, маъмурий ва хизмат кўрсатувчи ходимлар рўйхат бўйича таркибининг шакли ушбу Низомга 1-иловада келтирилган.

18. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг таркиблари буйруқ билан 1 йил муддатга тасдиқланади ва жорий йилнинг 1 январидан 31 декабригача амал қилади. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг тасдиқланган таркибини қуйидагилар муносабати билан қайта кўриб чиқишга йўл қўйилади:

ўтган спорт мусобақаларининг натижалари;

спортчилар натижалари даражасининг жиддий пасайиши;

спортчилар олган жароҳатлар, улар чалинган касалликлар ва бошқалар;

спортчилар яшаш жойининг ўзгариши;

спортчиларнинг терма жамоалар таркибидан ихтиёрий чиқиши;

спортчиларнинг спорт мусобақаларида қатнашишни тўхтатиши;

маънавий-ахлоқий ва бошқа нормаларнинг бузилиши;

антидопинг қоидаларининг бузилиши.

19. Спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибига киритиладиган спортчиларнинг чекланган сони ушбу Низомга 2-иловага мувофиқ Жаҳон ва Осиё чемпионатларидаги энг кўп сонли спортчилар таркиблари бўйича аниқланади.

20. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг рўйхат бўйича таркибида спортчиларни тайёрлаган тренер(лар)га доир маълумотлар албатта кўрсатилади.

21. Қуйидаги талаблардан биттасига жавоб бермайдиган спортчиларни спорт турлари бўйича терма жамоаларга киритишга йўл қўйилмайди:

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари бўлмаса (спорт турлари бўйича миллий терма жамоалар учун);

спорт турлари бўйича тегишли республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) ҳамда жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари ҳисобида турмаса;

спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибидаги кичик ёш тоифасидагилардан катта бўлса;

спорт билан шуғулланиш учун тиббий рухсатномага ва тегишли спорт ҳужжатига (спортчининг малака синов дафтарчасига, спорт гувоҳномасига) эга бўлмаса.

III. Спорт турлари бўйича терма жамоалар учун шарт-шароитларни ташкил этиш

22. Спорт турлари бўйича терма жамоалар ва уларнинг захираси аъзолари (ушбу мақсадларга ажратилган маблағлар доирасида) қуйидаги ҳуқуқларга эга:

ўқув-тренировка йиғинлари ҳамда спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибида республика ва халқаро спорт мусобақаларида қатнашиш даврида турар жой, озиқ-овқат, кийим-бош ва спорт формаси билан таъминланиш;

давлат, минтақавий жисмоний тарбия - соғломлаштириш ва спорт иншоотларидан фойдаланиш;

фундаментал, тажриба-конструкторлик, технологик ҳамда бошқа илмий-тадқиқот институтлари, лабораториялар ва таълим муассасаларининг илмий, тиббий-биологик ва техник ютуқларидан фойдаланиш;

касалланган ва спорт жароҳатлари олинган барча ҳолатларда жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги ваколатли органнинг йўлланмаси бўйича тиббий хизмат кўрсатишдан, шунингдек спорт тиббиёт муассасаларида, врачлик-жисмоний тарбия диспансерларида даволанишдан фойдаланиш.

23. Спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари қуйидагиларга мажбур:

турли спорт мусобақаларида, шу жумладан Олимпиада ва Осиё ўйинларида, Жаҳон ва Осиё чемпионатларида, кубокларида, шунингдек бошқа халқаро спорт мусобақаларида спорт турлари бўйича мамлакат, ҳудуд терма жамоалари таркибида муносиб қатнашган ҳолда республика ҳамда халқаро спорт аренасидаги мусобақаларда қатнашиш, ўз ютуқлари билан Ўзбекистон Республикасининг спорт шарафини мустаҳкамлаш;

спорт тадбирларида қатнашган ҳолда ўз спорт маҳоратини ошириш, юксак фуқаролик, маънавий-иродавий ва ахлоқий сифатларини намоён қилиш, гигиена асосларини ўрганиш, жисмоний тарбия ва спорт ҳамда олимпиада ҳаракати соҳасида билимларни эгаллаш;

тайёргарлик, тренировка ва мусобақа топшириқларининг индивидуал режаларини бажариш;

ўз шахсий намунаси билан спорт турлари бўйича терма жамоада ўртоқлик, соғлом рақобатлашиш, спорт турлари бўйича терма жамоанинг маъмуриятига ва хизмат кўрсатувчи ходимларига, ҳакамларга, томошабинларга нисбатан ҳурмат билан муносабатда бўлиш руҳини қарор топтиришга интилиш;

ўқув-тренировка жараёни ва спорт мусобақалари давомида спорт турлари бўйича терма жамоа маъмуриятининг кўрсатмаларини, тренерлар таркиби, врач, илмий гуруҳ раҳбарлари ҳамда ходимларининг талаблари ва тавсияларини бажариш;

спорт мусобақасининг софлиги учун курашиш, спорт режимини бузмаслик, зўравонлик, миллатлараро ва диний тоқатсизликнинг турли шаклларини тарғиб ва ташвиқ қилмаслик, шунингдек допинг, психотроп ва бошқа тақиқланган препаратларни ҳамда Жаҳон допингга қарши агентлик ва спорт турлари бўйича халқаро спорт ташкилотлари томонидан тақиқланган воситаларни қўлламаслик;

спорт режимига, интизомига ва жамоат тартибига риоя қилиш;

спорт формаси, анжомлари, ускуналари ҳамда спорт иншоотларига ва шу кабиларга эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлиш.

24. Спорт турлари бўйича миллий терма жамоалар асосий таркибининг спортчилари ва тегишли республика спорт федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) ўртасида контрактлар тузилиши мумкин.

Контрактларда уларга махсус иловалар тарзида (илованинг мавжудлиги контракт матнида акс эттирилган бўлиши керак) қуйидаги шартлар (республика федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқаларнинг ўз маблағлари ҳисобига) назарда тутилиши мумкин:

турли даражадаги халқаро спорт мусобақаларига мақсадли тайёрланиш ва юқори спорт натижаларига эришиш учун шартномавий молия маблағларини белгилаш ва тўлаш;

моддий, мулкий ва маънавий зарарни тўлаш;

спортда жароҳатланишлар ёки касбий касалланишлар натижасидаги меҳнатга лаёқатсизликни қоплаш ва бошқа қоплов турлари;

мукофотлар, нафақалар ва бошқа рағбатлантириш турлари;

натижаларни ҳисоблаб ёзиш ва спортчи бошқа жамоага ўтган тақдирдаги бошқа шартлар;

аниқ спорт талабларини бажариш.

25. Допингга қарши қоидалар спортчи томонидан бузилган тақдирда контракт бекор қилинади.

26. Спорт турлари бўйича терма жамоаларни, шу жумладан уларни спорт мусобақаларига ва/ёки спорт ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларига тайёрлашни ва уларнинг мазкур тадбирларда иштирок этишини таъминлаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда, бюджет маблағлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг хайрия маблағлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобига амалга оширилади ва бунда қуйидагилар билан боғлик харажатлар назарда тутилади:

спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг ресурсларини ўқув-тренировка йиғинларида, спорт мусобақаларида ва/ёки оммавий спорт тадбирларида қатнашишда энергия сарфларини қоплаш ва жисмоний ресурсларини тиклаш, уларни озиқ-овқат билан таъминлаш;

фармокологик ва тиклаш воситалари, витаминлар ва оқсил-глюкоза препаратлари, умумий даволаниш мақсадидаги дори-дармонлар ва боғлов-ўров материаллари олиш;

спорт иншоотлари, ускуналар, анжомлар ва техника воситалари, автотранспорт, отлар учун отхоналар, спорт кийимлари, анжомлари ва ускуналарини сақлаш учун хоналарни ижарага олиш;

спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг ўқув-тренировка йиғинлари ташкил этилиши ва ўтказилишини таъминлаш;

спорт мусобақаларига, оммавий спорт ва бошқа спорт тадбирларига тайёргарлик кўриш ва уларда қатнашиш жараёнида спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари учун йўл ҳақи, турар жой учун ва суткалик тўловлар тўлаш;

пухта ва ихтисослаштирилган комплекс тиббий кўрикдан ўтказиш;

спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг ҳолатини (физиотерапевтик, психологик ва шу кабилар бўйича) тиклаш тадбирларини ўтказиш;

спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларини спорт формалари, махсус спорт кийимлари, анжомлари ва ускуналари билан таъминлаш;

ўқув-методик ва тиббий-педагогик кўрикдан ва назоратдан ўтказишни таъминлаш:

спорт турлари бўйича терма жамоалар спортчиларини, аъзоларини самарали тайёрлаш мақсадида илмий тадқиқотлар ташкил этиш ва ўтказиш;

аккредитация, визалар олиш учун, ўқув-тренировка йиғинларида, спорт мусобақаларида, оммавий спорт ва бошқа спорт тадбирларида спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг қатнашиши учун бадаллар тўлаш;

допинг назорати ўтказиш;

аэропортлар, темир йўллар, автомобиль вокзаллари ва сув портлари йиғимларини тўлаш;

спорт анжомлари ва ускуналарини ташиш;

замонавий талабларга жавоб берадиган зарур спорт, техник ва электрон ускуналар, анжомлар ва бошқа воситаларни сотиб олиш;

спорт турлари бўйича терма жамоалар мутахассисларининг касбий малакасини ошириш (конференциялар, курслар, семинарлар ва шу кабиларда қатнашиш) ҳамда уларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш;

спорт турлари бўйича терма жамоаларни тегишли илмий-методик адабиётлар билан таъминлаш, спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришларда чиқишларини ташкил қилиш, спорт турлари бўйича терма жамоалар фаолияти тўғрисидаги ахборотларни оммавий ахборот воситаларида ёритиш, спорт турлари бўйича терма жамоалар тўғрисидаги турли плакатлар, буклетлар, тақвимлар ва шу кабиларни чиқариш;

ёқилғи-мойлаш материаллари, йилқилар учун ем-хашаклар ва бошқа зарур материаллар билан таъминлаш;

спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг маданий-маърифий, ахлоқий ва ватанпарварлик тарбияси даражасини, шунингдек махсус ҳамда умумтаълим билимларини ошириш;

суғурталаш.

IV. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларида қатнашиши

27. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг ҳам республика ҳудудида, ҳам чет эллардаги оммавий спорт тадбирларида қатнашиши белгиланган тартибда амалга оширилади.

28. Спорт турлари бўйича терма жамоалар иштирокидаги спорт ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларини ташкил этиш ва ўтказиш спорт турлари бўйича терма жамоаларни тайёрлашнинг белгиланган тартибда тасдиқланган календарь режасига, спорт турлари бўйича терма жамоаларни тайёрлаш режаларига, шу жумладан спортчиларни тайёрлашнинг индивидуал режаларига, шунингдек спорт мусобақасини ўтказишнинг тасдиқланган низомлари (регламентлари)га мувофиқ амалга оширилади.

29. Спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари мансуб бўлган ташкилотлар ҳамда спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг ўзлари оммавий спорт тадбирларига чақириш тўғрисида ва режалаштирилаётган бориш йўналиши тўғрисида тадбирлар ўтказиладиган санадан камида 15 кун олдин ёзма равишда хабардор қилиниши керак.

30. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг спортчилари, тренерлари, спорт тадбирининг (ҳар бири бўйича алоҳида) маъмурий ва хизмат кўрсатувчи ходимларининг номма-ном таркиби спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг тасдиқланган рўйхатига мувофиқ спортчилар ва тренерлар, маъмурий ва хизмат кўрсатувчи ходимлардан шакллантирилади.

31. Спорт турлари бўйича терма жамоалар спортчилари, аъзолари учун уларни тайёрлашнинг тасдиқланган индивидуал режаларига мувофиқ индивидуал ўқув-тренировка йиғинларини белгиланган тартибда ташкил этиш ва ўтказишга йўл қўйилади.

V. Спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг натижаларини ҳисобга олиш ва уларни рағбатлантириш

32. Спортчиларнинг - спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг ҳудудий ҳамда республика спорт мусобақаларидаги ва/ёки оммавий жисмоний тарбия тадбирларидаги иштироки натижалари (ғалаба, совринли ўринни эгаллаш, рекорд ўрнатиш ва шу кабилар) бўйича ҳисобланган очколар мажбурий тартибда:

улар мансуб бўлган ташкилотлар;

юқори спорт натижаларини кўрсатган вақтда улар рўйхатдан ўтказилган республика ҳудуди ҳисобига ёзилади.

33. Спортчиларнинг - спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзоларининг ҳудудий спорт мусобақаларидаги ва/ёки оммавий жисмоний тарбия тадбирларидаги иштироки натижалари (ғалаба, совринли ўринни эгаллаш, рекорд ўрнатиш ва шу кабилар) бўйича ҳисобланган очколар халқаро спорт ташкилотларининг якунларига кўра ҳисобланади.

34. Параллел ҳисобланадиган очколарни бериш:

бошқа жисмоний тарбия ташкилотига ўтган спортчи учун, янги ва илгариги спорт ташкилотида параллел равишда ҳисобга олинган ҳолда;

республиканинг бошқа ҳудудидаги таълим муассасаларида ўқиш даври учун;

ҳақиқий ҳарбий хизматни ўташ даври учун амалга оширилади.

35. Спорт турлари бўйича терма жамоаларнинг Олимпиада ва Осиё ўйинларида, Жаҳон ва Осиё чемпионатларида, кубокларида, шунингдек бошқа халқаро спорт мусобақаларида эришган юқори спорт ютуқлари учун спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари белгиланган тартибда:

давлат мукофотлари;

спорт унвонлари, нишонлар, дипломлар, ёрлиқлар, кубоклар, медаллар, вимпеллар;

моддий, мулкий ва бошқа буюмлар;

турли қимматбаҳо совғалар;

рағбатлантиришнинг бошқа шакллари билан мукофотланишлари мумкин.

VI. Якунловчи қоидалар

36. Ушбу Низомнинг талабларига риоя этилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади.

37. Ушбу Низом талабларини бузган шахслар Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига мувофиқ мувофиқ жавобгарликка тортилади.

38. Жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари ва спорт федерациялари (уюшмалари, марказлари ва бошқалар) спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибини шакллантиришининг ва унга спортчилар, тренерлар ва бошқа мутахассисларни киритишнинг тўғрилиги юзасидан жавоб берадилар.

Спорт турлари бўйича терма
жамоалар тўғрисидаги Низомга
1-илова
(шакл)

Ёш тоифалари, жинсий мансублиги бўйича асосий таркибдан ва захирадан (стажёрлардан) шакллантириладиган спорт турлари бўйича терма жамоалар аъзолари – спортчилар, тренерлар, маъмурий ва хизмат кўрсатувчи ходимларнинг рўйхат бўйича таркиби

____
(ташкилотнинг номи)

__________________даги
(йил) (кун) (ой)
_____-сон буйруғига
____- илова

____ **терма жамоасининг**
(миллий, вилоят, шаҳар, спорт клуби, мактаб ва бошқалар)
__________________________ _____________ **бўйича 20__ йил учун**
(ёши, жинси бўйича) (спорт тури)

РЎЙХАТИ

Т/р	Ф.И.О.	Туғилган йили, паспорти маълумотлари	Спорт унвони (разряди)	Жисмоний тарбия-спорт ташкилоти	Манзили (вилоят, шахар, туман)	Иш, ўқиш жойи	Натижаси	Тренернинг Ф.И.О.
I. СПОРТЧИЛАР а) Асосий таркиб								
1								
2								
3								
…								
б) Стажёрлар (захира)								
1								
2								
3								
…								

II. МАЪМУРИЙ, ТРЕНЕРЛАР ВА ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ ХОДИМЛАР ТАРКИБИ

Т/р	Ф.И.О.	Туғилган йили, паспорти маълумотлари	Манзили (вилоят, шаҳар, туман)	Терма жамоадаги лавозими	Қўшимчалар
1					
2					
3					
…					

Изоҳлар: 1. Спорт турларининг хусусиятига мувофиқ "Натижаси" устунида – спорт мусобақаларининг босқичи, эгаллаган ўрни, охирги ярим йилда ўрнатган рекорди ва шу кабилар кўрсатилади.
2. "Тренернинг Ф.И.О." устунида спортчини тайёрлаган тренерларнинг (2 нафардан кўп эмас) Ф.И.О. ёзилади.

Жисмоний тарбия-спорт ташкилотининг (улар мавжуд бўлса) раҳбари __________ (имзо) __________ (Ф.И.О.)

М.Ў.

Спорт федерацияси (уюшмаси, маркази ва бошқалар)нинг (улар мавжуд бўлса) раҳбари __________ (имзо) __________ (Ф.И.О.)

М.Ў.

Бош (катта) тренер __________ (имзо) __________ (Ф.И.О.)

Спорт турлари бўйича терма жамоалар
тўғрисидаги Низомга
2-илова

Спорт турлари бўйича терма жамоалар таркибига киритиладиган спортчиларнинг Жаҳон ва Осиё чемпионатларидаги энг кўп сонли спортчилар таркибига кўра белгиланадиган чекланган сони

1. Эркаклар, аёллар:

а) асосий таркиб:

спортнинг жамоавий ўйин турлари (спорт турлари) - 1,5 та таркиб;

теннис, стол тенниси, бадминтон, спорт якка кураши (шу жумладан оғир атлетика) – 2 та таркиб;

спортнинг бошқа турлари – 2 та таркиб;

б) стажёрлар таркиби (захира):

спортнинг жамоавий ўйин турлари (спорт турлари) - 1 та таркиб;

теннис, стол тенниси, бадминтон, спорт якка кураши (шу жумладан оғир атлетика) – 2 та таркиб;

спортнинг бошқа турлари – 1 та таркиб.

2. Болалар, ўсмирлар, қизлар:

а) асосий таркиб:

спортнинг жамоавий ўйин турлари (спорт турлари) - 2 та таркиб;

теннис, стол тенниси, бадминтон, спорт якка кураши (шу жумладан оғир атлетика) – 2 та таркиб;

спортнинг бошқа турлари – 2 та таркиб;

б) стажёрлар таркиби (захира):

теннис, стол тенниси, бадминтон, спорт якка кураши (шу жумладан оғир атлетика) – 2 та таркиб;

спортнинг бошқа турлари – 1 та таркиб.

Вазирлар Маҳкамасининг
2012 йил 14 июндаги
173-сон қарорига
2-илова

Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасини шакллантириш тартиби тўғрисида
НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Низом "Жисмоний тарбия ва спорт тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ ишлаб чиқилган ҳамда спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг ҳар йилги календарь режаларини тайёрлаш ва шакллантириш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Низом, уларнинг идоравий мансублигидан қатъи назар, жисмоний тарбия ва спортни оммалаштирувчи, шунингдек Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва унинг ташқарисида спорт, оммавий жисмоний тарбия тадбирларини ўтказиш ва уларда қатнашишни амалга оширувчи ташкилотлар учун мажбурий ҳисобланади.

3. Ушбу Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

жисмоний тарбия – спорт ташкилоти – ташкилий ва ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, фаолиятнинг асосий тури сифатида жисмоний тарбия ва спорт соҳасида фаолиятни амалга оширувчи юридик шахс;

спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаси – спорт турлари бўйича спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари ҳамда ўқув-тренировка йиғинлари рўйхатини, уларнинг ўтказилиш муддатларини, жойларини, шунингдек жорий молия йилида уларни ўтказиш учун зарур бўладиган маблағларни белгиловчи ҳужжат;

спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари регламенти - спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларини ташкил этиш ва ўтказиш тартибини, мажбурий шартларини ва уларга бўлган талабларни ҳамда уларда қатнашиш тартибини белгиловчи қоидалар йиғиндисидан иборат бўлган ҳужжат;

спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари тўғрисидаги низом - спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларини ўтказиш ва уларда қатнашиш тартиби ва шартларини белгиловчи ҳужат;

спорт мусобақаси - мусобақа ташкилотчиси томонидан тасдиқланган низом (регламент) бўйича ўтказиладиган мусобақанинг энг яхши қатнашчисини аниқлаш мақсадида спортнинг ҳар хил турлари (спорт турлари) бўйича спортчилар ёки спортчилар жамоалари ўртасидаги мусобақа;

спорт тадбирлари – спорт мусобақалари, ўқув-тренировка йиғинлари, спорт курслари, семинарлари, конференциялари ва спорт мусобақаларига тайёрланиш бўйича спортчилар иштирокидаги бошқа тадбирларни ўз ичига оладиган тадбирлар;

оммавий жисмоний тарбия тадбирлари – аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб ва ташвиқ қилишга йўналтирилган тадбирлар;

спорт тури - спорт мусобақаларини ўтказиш ҳамда уларда қатнашиш талаблари, тартиби ва шартлари белгиланадиган ўз Қоидаларига эга бўлган, кишини спорт мусобақаларига ўзига хос тарзда тайёрлаш билан характерланадиган жисмоний тарбия ва спорт соҳасидаги фаолият тури;

ўқув-тренировка йиғинлари – спорт йўналишига, педагогик ва тарбиявий характерга эга бўлган, спортчиларни спорт мусобақаларида ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларида қатнашишга тайёрлаш, шунингдек тадбирлардан кейин ҳолатини тиклаш мақсадида спортчиларнинг спорт маҳоратини оширишга оид уюштирилган тадбирлар;

спорт курслари, семинарлари ва конференциялари - жисмоний тарбия ва спорт мутахассислари малакасини оширишга йўналтирилган тадбирлар.

II. Календарь режани шакллантиришнинг асосий вазифалари

4. Қуйидагилар календарь режани шаклантиришнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

спорт турлари бўйича терма жамоаларни ва уларнинг захирасини спорт турлари бўйича спорт ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларига тайёрлаш, мазкур тадбирларни ўтказиш ва уларда қатнашишнинг яхлит тизимини шакллантириш;

Ўзбекистон Республикаси аҳолисининг барча қатламлари ва ижтимоий гуруҳлари ўртасида оммавий жисмоний тарбияни ривожлантиришга кўмаклашадиган оммавий жисмоний тарбия тадбирлари тизимини шакллантириш;

спорт, оммавий жисмоний тарбия тадбирларини, ўқув-тренировка йиғинларини тайёрлаш ва ўтказишга йўналтириладиган бюджет маблағларидан мақсадли ва самарали фойдаланиш.

5. Календарь режада назарда тутилган спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари, ҳар бир спорт турининг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, қуйидаги вазифаларни ҳал этишни таъминлаши керак:

аҳолининг барча қатламлари ўртасида оммавий спортни ривожлантириш;

спортчилар, ҳакамлар ва тренерлар таркиби малакасини ошириш;

турли ҳудудий, республика халқаро спорт мусобақаларида муваффақиятли қатнашиш ҳамда лицензиялар олиш учун спорт турлари бўйича терма жамоаларни ва уларни захирасини аниқ мақсадли тайёрлашни самарали ташкил этиш.

III. Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларини шакллантириш ҳамда календарь режага киритиш тартиби

6. Календарь режа спорт федерациялари ва (ёки) жисмоний тарбия-спорт ташкилотлари томонидан тақдим этилган спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларидан иборат бўлади ҳамда қуйидагиларга бўлинади:

республика календарь режаси - у Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан, Молия вазирлиги билан келишилган ҳолда шакллантирилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади;

ҳудудий календарь режа - у тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маданият ва спорт ишлари бошқармалари, туманлар (шаҳарлар) маданият ва спорт ишлари бўлимлари томонидан, ҳудудий молия бошқармалари (бўлимлари) билан келишилган ҳолда шакллантирилади ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан тасдиқланади. Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар календарь режалари Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги билан келишилади.

Жисмоний тарбия – спорт ташкилотларининг календарь режаси мазкур жисмоний тарбия ва спорт ташкилотлари маъмурияти томонидан шакллантирилади ва тасдиқланади.

Спортнинг техник ва амалий турлари бўйича республика календарь режаси Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи “Ватанпарвар” ташкилоти Марказий кенгаши томонидан, Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Молия вазирлиги билан келишган ҳолда шакллантирилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади. Спортнинг техник ва амалий турлари бўйича ҳудудий календарь режаси Ўзбекистон мудофаасига кўмаклашувчи “Ватанпарвар” ташкилоти Марказий кенгашининг ҳудудий бўлинмалари томонидан, ҳудудий молия бошқармалари (бўлимлари) билан келишган ҳолда шакллантирилади ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан тасдиқланади.

Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаси ушбу Низомга 1-иловага мувофиқ шакл бўйича шакллантирилади.

7. Республика календарь режаси қуйидаги бўлимларни ўз ичига олади:

а) комплекс спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

б) спорт турлари бўйича республика ва халқаро спорт тадбирлари, улар қуйидагиларга бўлинади:

ёзги Олимпиада ўйинлари дастурига киритилган спорт турлари;

қишки Олимпиада ўйинлари дастурига киритилган спорт турлари;

спортнинг миллий турлари;

Олимпиада ўйинлари дастурига киритилмаган спорт турлари;

ногиронлар ўртасидаги спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

в) оммавий жисмоний тарбия тадбирлари, улар қуйидагиларга бўлинади:

жорий йил давлат дастурига бағишланган оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

аҳоли ва болалар ўртасида оммавий спортни ривожлантиришга йўналтирилган оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

спортнинг миллий турлари ва халқ ўйинлари бўйича оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

вояга етмаганлар ўртасидаги спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари;

спорт ветеранлари ўртасидаги спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирлари.